

Sekce podpůrné léčby a péče ČOS ČLS JEP

Informace o činnosti za rok 2021 a historické

**Vážená paní předsedkyně, paní docentko,
vážení členové a členky výboru České onkologické společnosti ČLS JEP,**

Sekce podpůrné léčby ČOS ČLS JEP byla založena z iniciativy prof. MUDr. Jiřího Vorlíčka, CSc., dr.h.c. a její založení bylo schváleno Výborem ČOS dne 24.10.2017, ke dni 19.1.2021 byla odsouhlasena úprava názvu **Sekce podpůrné léčby a péče ČOS ČLS JEP** s cílem více vyjádřit náplň, zaměření a spolupráce sekce. **Sekce používá logo** darované společností WeMakeMedia.

Hlavní cíl vychází z Národního onkologického programu ČR „Zlepšení kvality života onkologicky nemocných.“ Snahou je podpořit integrativní pojetí podpůrné péče jako komplexní problematiky a v tomto ohledu spolupracovat s odbornými projekty a dalšími skupinami. **Sekce má sdružovat** onkology, lékaře prvního kontaktu, specialisty (dermatology, gastroenterology, pneumology, hematology, urology), zdravotní sestry a další odborníky pro podpůrnou péči. **Aktuálně je v rámci členství evidováno 24 členů.**

Ve snaze dále podpořit spolupráci souhlasili členové sekce a výbor České onkologické společnosti se zasíláním pozvánek, výstupů a přijímáním návrhů k činnosti nejen ze strany členů, ale také ze strany všech hlavních/vrchních sester onkologických a hemato-onkologických center a jiných aktivně spolupracujících nečlenů (např. nelékaři, neonkologové) a partnerů sekce (členové onkologické společnosti, respektive sekce mají navíc možnost pravomoci spolurozhodovací).

Spolupracující instituce: Sekce preventivní medicíny ČOS, Psycho-onkologická sekce ČOS, Pracovní skupina pro nutriční péči ČOS, Společnost radiační onkologie, biologie a fyziky ČLS JEP, Dialog-Jessenius o.p.s., Česká společnost pro léčbu rány, Společnost pro porty a permanentní katétry, Společnost pro léčbu závislosti na tabáku, Onkologická sekce České asociace sester, Česká společnost paliativní medicíny, Společnost pro studium a léčbu bolesti.

Významná je spolupráce a podpora ze strany PhDr. Petry Novákové ze správy a administrace webových stránek ČOS www.linkos.cz a dále **Bc. Michaely Tůmové z Dialog-Jessenius o.p.s.** ve smyslu pomoci koordinace aktivit sekce ve směru k onkologickým a hemato-onkologickým centrům a patientským organizacím.

Přehled aktivit sekce za uplynulý rok 2021:

1. Dokončeno a publikováno: Doporučení pro standardní komplexní péči v oblasti širokého spektra komplikací v dutině ústní onkologických a hemato-onkologických pacientů.

*Vokurka S, Holečková P, Navrátilová Hrabánková D, Jirsová K, Liška J, Novosadová M, Jánská V, Faber E, Šípová S, Cvek J, Pochop L, Kozáková Š, Kouřilová P, Labudíková M. **Postižení dutiny ústní onkologických a hematoonkologických pacientů – doporučení pro péči ze spolupráce Sekce podpůrné léčby České onkologické společnosti ČLS JEP, České hematologické společnosti ČLS JEP, Onkologické sekce České asociace sester a Společnosti radiační onkologie, bio-logie a fyziky ČLS JEP.** Klin Onkol 2021; 34(2): 153-162.*

2. Spolupráce na přípravě a publikace SROBF, et al.: Doporučení pro preventivní a léčebnou péči o kůži pacientů podstupujících radioterapii.

*Cvek J, Vokurka S, Hajnová Fukasová E, Krupová L, Šimonová P, Žemličková M, Jedličková H, Jirsová K, Šlampa P, Doležel M, Hynková L. **Doporučení pro preventivní a léčebnou péči o kůži pacientů podstupujících radioterapii.** Klin Onkol 2021; 34(6): 481-487.*

3. Zahájení spolupráce na přípravě publikace: Komplikace u onkologického pacienta a možnosti řešení v primární péči (Grada 2022, Vokurka edit.). Z členů Sekce se k přípravě následných kapitol přihlásili:

Péče o onkologického pacienta v terminálním stavu (O.Sláma), Kožní komplikace (P.Fialová, H.Jedličková), Nevolnost a zvracení (M.Sochor), Horečka, zvýšená teplota (M.Sochor), Omezení výživy, péče o PEG a další nutriční možnosti (P.Holečková), Průjem (M.Sochor), Zápcha (L.Pochop), Bolesti a průlomová bolest při malignitě (L.Pochop), Dušnost, bolesti na hrudi (K.Jirsová), Únava a slabost (T.Büchler, P.Tesařová), Insomnie (T.Büchler), Ascites a možnosti drenáže (P.Tesařová), Závislost na tabáku a léčba (E.Králíková), Pacientské a podpůrné organizace (M.Tůmová).

4. Zahájení přípravy dokumentu: „Doporučení pro léčbu a péči o rány onkologických pacientů“ ve spolupráci s Českou společností pro léčbu rány (užší pracovní skupina za sekci: S.Vokurka, P.Holečková, Z.Pechačová, K.Jirsová), dále bude pre-finálně zasláno všem členům sekce a dále pak členům výboru ČOS.

5. Zahájení výborem ČOS schválených možností vedení dotazníkových šetření v rámci témat podpůrné léčby a péče, realizováno v rámci webu Linkos s PhDr.Petrou Novákovou a jednotlivými řešiteli ze sekce dle zájmu:

1. **Kouření** - výstupy t.č. nelze hodnotit
2. **Využití lipeg/peg filgrastim v praxi** - výstupy viz dále příloha č.2

6. Záštitá:

1. **Stručný algoritmus prevence a péče o extravazaci cytostatik** - manuál pro zdravotní sestry, S.Vokurka+Dialog-Jessenius o.p.s. (v návaznosti na Extravazace (paravazace) cytostatik - doporučení pro standardní péči v rámci České republiky ze spolupráce Sekce podpůrné léčby ČOS, ČAS a SPPK).
2. **Kondicí proti rakovině - v rámci Projekt35,** pohyb a sport a kondice v podpůrné péči mladých pacientek s metastatickým karcinomem prsu, P.Tesařová, a kol. 3.IK VFN, ÚTV 1. LF UK.
3. **Stručný algoritmus prevence a péče postižení dutiny ústní při onkologické léčbě** - manuál pro zdravotní sestry, S.Vokurka+Dialog-Jessenius o.p.s. (v návaznosti na Postižení dutiny ústní onkologických a hematoonkologických pacientů – doporučení pro péči ze spolupráce ČOS, ČHS, ČAS, SROBF)
4. **Desatero doporučení pro péči o dutinu ústní a chrup onkologicky léčeného pacienta.** Leták, S.Vokurka+Dialog-Jessenius o.p.s., Praha, 9.2021.
5. **"Šanon"** pro soubor manuálů a doporučení pro onkologické sestry, M.Tůmová + Diaolog-Jessenius (v přípravě, 1/2022).
6. **PragueONCO 2022** - sekce patientská (1/2022)

7. Další: Program MASCC Affiliates - po zvážení všech okolností, možných problémů a výhod **nerealizována** přímá vazba pro spolupráci s MASCC ve formě Affiliates programu

Přehled aktivit sekce historicky - příloha č.1

S přátelským pozdravem

10.3.2022

prof. MUDr. Samuel Vokurka, Ph.D.
předseda Sekce podpůrné léčby a péče ČOS ČLS JEP

Příloha č.1

Přehled aktivit Sekce podpůrné léčby a péče historicky

1. Standardní postup řešení extravazací cytostatik v rámci ČR (ve spolupráci s Českou hematologickou společností ČLS JEP, Onkologickou sekci České asociace sester a Společností pro porty a permanentní katétrů).

Vokurka S, V Maňásek, D Navrátilová Hrabánková, S Šípová, L Turková, E Hajnová Fukasová, Z Sýkorová, Š Kozáková, R Mazúr, J Wintnerová. **Extravazace (paravazace) cytostatik - doporučení pro standardní péči v rámci České republiky ze spolupráce Sekce podpůrné léčby České onkologické společnosti ČLS JEP, Onkologické sekce České asociace sester a Společnosti pro porty a permanentní katétrů.** Klin Onkol 2019; 32(6): 463-468.

Vokurka S, V Manasek, D Navratilova Hrabankova, S Sipova, Z Sustkova, L Turkova, E Hajnova Fukasova, Z Sykorova, S Kozakova, J Wintnerova. **Czech Republic consensus on recommendations to prevent and manage extravasation (paravasation) of cytotoxic drugs.** Journal of Nursing Education and Practice 2020; 10(11): 76-80.

Vokurka S, Maňásek V, Navrátilová Hrabánková D, Šípová S, Šustková Z, Turková L, Hajnová Fukasová E, Sýkorová Z, Kozáková Š, Wintnerová J. **Extravazace (paravazace) cytostatik – aktualizované doporučení (2020) pro standardní péči v rámci České republiky ze spolupráce Sekce podpůrné léčby České onkologické společnosti ČLS JEP, České hematologické společnosti ČLS JEP, Onkologické sekce České asociace sester a Společnosti pro porty a permanentní katétrů.** Klin Onkol 2020; 33(5): 390-395. DOI: 10.14735/amko2020390.

2. Péče o rány onkologických pacientů - záštita projekt ZAHOJÍME.CZ www.zahojime.cz (Dialog-Jessenius o.p.s., Česká společnost pro léčbu rány, Česká asociace sester, Leram pharmaceutical); Manuál postupu v preskripci vlhkého hojení ran ze strany onkologa - viz <https://www.linkos.cz/ceska-onkologicka-spolecnost-cls-jep/organizace-cos/odborne-sekce-cos/sekce-podpurne-lecby/manual-postupu-v-pripade-preskripce-prostredku-vlhkeho-hojeni-ran/>; Desatero bezpečné péče pacienta s chronickou ránou pro aktuální období, S Vokurka a A Pokorná, www.zahojime.cz Dialog-Jesenius o.p.s.(2020).

3. Záštity: Desatero bezpečnosti onkologického pacienta pro aktuální období, www.linkos.cz S.Vokurka, Dialog-Jesenius o.p.s. (3/2020); Desatero bezpečnosti onkologického pacienta v epidemickém období (10/2020), www.linkos.cz S.Vokurka 10/2020.

4. Stanoviska pro výbor ČOS a plátce: Vyjádření ke změně kategorizace a úhrady zdravotnického prostředku pro lokální léčbu orální mukozitidy - Gelclair (2019); Žádost o odborné stanovisko ke zdravotnickému prostředku Caphosol (2019); Žádost o rozšíření možnosti preskripce zdravotnických prostředků pro vlhké hojení ran (skupina 01 Obvazový materiál) na odbornost Onkolog (2019).

6. Prezentace:

1. Prague ONCO 2019 - 10. pražské mezioborové onkologické kolokvium, sesterská sekce, Praha 24.1.2019. Význam podpůrné léčby v onkologii.
2. XVIII. celostátní kongres s mezinárodní účastí - Česká společnost pro léčbu rány, Pardubice 23.1.2020. Sekce podpůrné léčby ČOS - možnosti spolupráce v péči o onkologické rány a jejich problematika.
3. Prague-Onco 2020, poster, L.Holubec a kol. Průlomová bolest v běžné onkologické praxi - dotazníkové šetření.
4. Prague ONCO 2020 - 11. pražské mezioborové onkologické kolokvium, patientský seminář, Praha 29.1.2020. Sekce podpůrné léčby ČOS – především pro pacienty.
5. Prague ONCO 2020 - 11. pražské mezioborové onkologické kolokvium, sesterská sekce, Praha 31.1.2020. Sekce podpůrné léčby ČOS – možnosti řešení extravazace cytostatik a onkologických ran.

Příloha č.2

V období 9-12/2021 probíhalo dotazníkové šetření Sekce podpůrné léčby a péče ČOS ČLS JEP o využití růstových faktorů granulopoezy v běžné onkologické praxi se zaměřením na profylaxi febrilní neutropénie (FN) a udržení dávkové intenzity (DI) při chemoterapii. Dotazník byl umístěn na webu www.linkos.cz, byl zobrazen 639x a vyplněn 17x, celková úspěšnost vyplnění dotazníku byla 2,6 %. Doba vyplnění netrvala více než 5 minut. Výsledky byly následující:

1. V indikaci pro profylaxi FN a nebo také udržení DI chemoterapie využívá lipeg/peg-filgrastim 85 % respondentů (15% k udržení DI).
2. Standardně u dose-denzních režimů (dd-MVAC, dd-AC) využívá lipeg/peg-filgrastim 85 % (15 % volí individuálně s ohledem na KO, rizika a nebo volí krátkodobý filgrastim).
3. Standardně v rámci protokolu BEP používá lipeg/peg-filgrastim 69 % (15 % využívá krátkodobý filgrastim, 15 % jiné).
4. Individuálně u chemoterapie bez ohledu na léčebný záměr (neo, adjuv, paliativ) i včetně konkomitance s radioterapií využívá lipeg/peg-filgrastim 46 % (23 % není-li radioterapie, 23 % jen v neo- a adjuv záměru a bez konkomitance s radioterapií).
5. U protokolů Q4W, Q3W i Q2W využívá lipeg/peg-filgrastim 54 % (23 % u Q4W a Q3W; 7 % u Q4W).
6. 77 % nevidí žádné nestandardní problémy při využívání lipeg/peg-filgrastimu, 23 % pak vnímá problém úhrady a ceny.
7. 90 % nevidí rozdíl mezi originálem a biosimilars.

zpracoval S.Vokurka
organizace P.Nováková, Linkos